

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/53/2015
Identifikačné číslo spisu: 3012200204
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3012200204.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: O. H., bytom N., zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom Podjavorinskej 3, Prievidza, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 01. decembra 2014, č. k. 15Sd/66/2012-87, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 01. decembra 2014, č. k. 15Sd/66/2012-87, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 01. decembra 2014, č. k. 15Sd/66/2012-87, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XY z 05. decembra 2011 v spojení s rozhodnutím číslo XY z 03. januára 2012 a odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím číslo XY z 05. decembra 2011 odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a čl. 52 ods. 1 písm. a/ a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 (ďalej len „nariadenie“) priznala navrhovateľovi od 25. októbra 2011 invalidný dôchodok v sume 273,70 € mesačne, zvýšený podľa § 82 zákona od 01. januára 2012 na sumu 282,80 € mesačne. Invalidný dôchodok odporkyňa priznala navrhovateľovi z dôvodu, že bol od 04. októbra 2012 uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% a dňom 24. októbra mu bola zastavená výplata nemocenských dávok.

Rozhodnutím číslo XY z 03. januára 2012 odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 274, § 112 ods. 1 a § 82 zákona a čl. 57 nariadenia zvýšila invalidný dôchodok navrhovateľa od 25. októbra 2011 na sumu

277,60 € mesačne po započítaní obdobia od 12. januára 2010 do 31. júla 2010, to znamená 201 dní do obdobia dôchodkového poistenia. Od 01. januára 2012 sa suma invalidného dôchodku navrhovateľa podľa § 82 zákona zvýšila na sumu 286,80 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla v súlade so zákonom, keď navrhovateľovi priznala invalidný dôchodok po určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45% od 25. októbra 2011. Krajský súd v rozsudku poukázal na podstatný obsah posudkov posudkových lekárov pobočky Prievidza a ústredia, vysunuté pracovisko v Trenčíne zo 04.10.2011, 13.03.2012 a 09.08.2012 a predovšetkým na záver posudku posudkového lekára ústredia, vysunuté pracoviska v Nitre z 15.04.2014, vyhotoveného na dožiadanie krajského súdu na základe novopredložených lekárskeho nálezu. Konštatoval, že posudkoví lekári dostatočne posúdili zdravotný stav navrhovateľa, ich posudky sú náležite po stránke medicínskej zdôvodnené a vzájomne si neodporujú. Dospel k záveru, že v súčasnosti zdravotný stav navrhovateľa neodôvodňuje zmenu pre iný záver, lebo ani novými lekárskeho správami navrhovateľ nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Preto krajský súd rozhodnutia odporkyne z 05. decembra 2011 a z 03. januára 2012 potvrdil.

Rozsudok napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že krajský súd si zjavne bezdôvodne osvojil závery posudkových lekárov, ktoré sú neodôvodnené a sú v rozpore s jeho zdravotným stavom. Namietal zaujatosť a neodborný prístup posudkových lekárov pri hodnotení jeho zdravotného stavu, keďže títo sú zamestnancami odporkyne a sú od nej finančne závislí. Zmluvný vzťah posudkových lekárov s odporkyňou môže vzbudzovať pochybnosti o ich objektívnosti. Poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých boli posudky posudkových lekárov zmenené po zásahu najvyššieho súdu. Taktiež poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaoberajúce sa nepreskúmateľnosťou rozhodnutí odporkyne. Namietal, že invalidný dôchodok mu mal byť priznaný tri roky dozadu, pretože už v roku 2009 utrpel pracovný úraz v Nemecku a odvtedy má závažné problémy s chrbticou. Taktiež mala byť miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 10% z dôvodu ochorenia rúk po namáhavej práci v bani, k čomu sa odporkyňa nevyjadřila. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutia odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil trovy prvostupňového aj druhostupňového konania, s tým, že prvostupňové trovy nemal dôvod uplatniť na krajskom súde, keďže jeho návrhu nebolo vyhovené.

Odporkyňa nepovažovala dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní za opodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné, lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Pochybnosti navrhovateľa o správnosti posúdenia jeho zdravotného stavu považovala za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvodom na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti, týkajúce sa jeho zdravotného poškodenia boli dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, bez nejasností a vnútorných rozporov. Trvala na vecnej správnosti napadnutých rozhodnutí z 05. decembra 2011

a z 03. januára 2012 a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o invalidnom dôchodku navrhovateľa.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je teda podstatnou otázkou vplyvu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

V zmysle § 153 ods. 1 písm. a/ a ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“).

Navrhovateľ sa v odvolaní domáhal priznania invalidného dôchodku tri roky späť od podania žiadosti o invalidný dôchodok a uznania vyššej ako 45% -nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie, ako aj priznanie zvýšenia o 10% za iné zdravotné postihnutie.

Z posudku posudkového lekára ústredia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Trenčíne zo dňa 13. marca 2012 vyplýva, že u navrhovateľa ide z medicínskeho hľadiska o degeneratívne zmeny na LS chrbtici, ktoré boli overené na magnetickej rezonancii dňa 19.04.2011 a 02.02.2012 bez progresie. Nebol daný návrh na operačné riešenie, klinicky podľa neurológa sa nejedná o útlak periférnych nervov s obmedzením funkcie končatín, ide o lumboischiadický syndróm. Diagnózu potvrdzuje ortopéd i hospitalizácia na klinike pracovného lekárstva. Pri explicitnom posúdení je takéto ochorenie uvedené v položke XV, E, 3.b. - s mierou poklesu na 20-35%. Po zhodnotení celoživotnej fyzickej práce a ťažkej poruchy statodynamiky, pri súčasnom zohľadnení mladšieho veku bolo postihnutie hodnotené na dolnej hranici rozpätia podľa položky 3.c. s mierou poklesu v strede zákonom stanoveného rozmedzia. Ostatné ochorenia sú posudkovo nevýznamné. Útlakový syndróm oboch zápästí bol overený na EMG bez návrhu operačného riešenia, je indikovaná len vitamínová liečba. Nejedná sa o posudkovo závažný stav. Navrhovateľ bol vyšetrený na klinike pracovného lekárstva, choroba z povolania zistená nebola. Navrhovateľ vo svojom odvolaní žiada posunúť dátum vzniku od roku 2009, kedy ho postihlo sekutie v krížoch v Nemecku. Doložil k tomu záznam lekára (odbornosť neuvedená), ktorý dňa 19.11.2009 uviedol len subjektívne vyjadrenia, nepripojil žiaden objektívny nález a podal analgetickú injekciu. Samotný nález je teda medicínsky k uznaniu invalidity nedostatočný. Navrhovateľ bol od tej doby striedavo práceneschopný a striedavo pracoval, pracovný pomer skončil 31.10.2011. Uznanie invalidity pred dňom 04.10.2011 nie je možné, nadväzuje na výplatu nemocenských dávok. K zhodnému záveru dospel posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Nitre, ktorý posúdil zdravotný stav navrhovateľa 20. augusta 2014 na základe dožiadania krajského súdu. Vyhodnotil navrhovateľom predloženú sériu neurologických vyšetrení zo 04.06.2012, 06.06.2012, 19.02.2013, 12.09.2013, 23.09.2013 a 05.06.2014, ktoré dokumentujú bolesti v krížoch, pritom objektívny nález nevykazuje výraznú patológiu. MR vyšetrenie LS chrbtice bolo navrhovateľovi vykonané 30.04.2014 s nálezom degeneratívnych zmien v driekovej chrbtici s kontaktom na koreň L4 a L5. Predložené nálezy dokumentujú iba známe skutočnosti, chronický LS syndróm vertebrogénny s občasnou radikulopathiou

L5. Nemajú vplyv na stanovenú mieru poklesu, ktorá je aj naďalej 45%.

Podľa kapitoly XV, oddielu E, položky 3 prílohy č. 4 zákona je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri degeneratívnych zmenách na chrbtici a medzistavcových platničkách

a) bez účinku na statiku 10%

b) s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (napr. syndróm cervikokraniálny, cervikobrachiálny), slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku od 20% do 35%

c) s trvalým ťažkým postihnutím funkcie a často recidivujúcimi, dlhotrvajúcimi prejavmi dráždenia nervov a svalov, s ťažkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice, s výraznou poruchou svalového korzetu od 40% do 50%.

Podľa všeobecného posudkového hľadiska sa miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti určí podľa priebehu, aktivity a funkčných porúch chrbtice, potvrdených rtg. diagnostikou chrbtice.

Posudková činnosť na účely sociálneho poistenia je zákonom tvorená posudkovým lekárom (§ 153 ods. 5 zákona). Pokiaľ závery posudkových lekárov nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárskejších vyšetrení, nie je daný dôvod na doplnenie dokazovania nariadením znaleckého posudku. Z lekárskejších náleзов založených v posudkovej dokumentácii, ani z navrhovateľom predložených lekárskejších náleзов, nevyplýva, že by postihnutie chrbtice u navrhovateľa zodpovedalo inému postihnutiu a dôsledkom uvedeným v kapitole XV, oddiel E, položka 3 písm. b/ prílohy č. 4 zákona, pričom posudkoví lekári prihliadli na dlhodobé vykonávanie fyzickej práce a poruchu statodynamiky chrbtice. Vyhodnotili pritom aj navrhovateľom namietané postihnutie rúk ako nezávažné, s tým, že ostatné zdravotné postihnutia sú bez vplyvu na zvýšenie miery poklesu podľa § 71 ods. 8 zákona. Nemožno teda považovať za dôvodnú námietku navrhovateľa, že mu patrí vyššia miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie a ani zvýšenie za iné zdravotné postihnutia, keďže posudkoví lekári správnych orgánov oboch stupňov zhodne vyhodnotili, že pre nezávažnosť ostatných porúch nie je možné stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navýšiť. Navrhovateľ nepreukázal, že by iné ochorenie malo vplyv na pokles jeho pracovnej schopnosti.

Spätné uznanie invalidity tri roky od podania žiadosti, t. j. od 04.10.2008, ako žiadal navrhovateľ, nie je dôvodné, keďže nebolo preukázané, že by jeho zdravotný stav spĺňal posudkové kritériá, resp. dlhodobosť ochorenia na uznanie invalidity už od tohto dátumu. Navyše sám navrhovateľ v žiadosti o invalidný dôchodok uviedol, že žiada invalidný dôchodok priznať od 04.10.2011.

Námietku navrhovateľa, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, lebo z lekárskejších náleзов nachádzajúcich sa v spisovom materiáli nevyplývajú iné diagnostické závery oproti záverom posudkových lekárov.

Aj odvolací súd považoval posudok posudkového lekára sociálnej poisťovne, ústredia zo dňa 13. marca 2012 za úplný, presvedčivý a zodpovedajúci kritériám, upraveným v zákone č. 461/2003 Z.z., pričom posudkový lekár sa vysporiadal so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci stav v čase posúdenia. Tvrdenia navrhovateľa o vyššej miere poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť neboli lekárskejšími nálezmi preukázané. Navrhovateľ síce nemôže pracovať na pôvodnom pracovisku (baník, tunelár), ale môže vykonávať prácu bez nadmernej fyzickej záťaž, dlhodobej chôdze, státia a zdvíhania bremien, nie vo vynútených polohách a v chlade.

Čo sa týka navrhovateľom namietaného obsahu rozhodnutia odporkyne, v ktorom podľa jeho názoru musia byť obsiahnuté všetky náležitosti a nemožno sa odvolávať na prílohy, táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná. Posudok, podľa ktorého účastník konania je, resp. nie je invalidný, tvorí prílohu rozhodnutia o nároku na invalidný dôchodok. Je potrebné si uvedomiť, že rozhodnutia odporkyne môžu byť v iných správnych i súdnych konaniach jedným z dokladov, ktorými navrhovateľ môže osvedčovať svoje iné nároky a preto najmä z dôvodu ochrany osobných údajov by nebolo vhodné, aby sa v rozhodnutí odporkyne uvádzali konkrétne údaje o jeho zdravotnom stave. Z toho dôvodu podľa názoru

odvolacieho súdu postačuje, ak odporkyňa v rozhodnutí o nároku uviedla len závery posudku.

Preto odvolací súd rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné a rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ nebol úspešný ani v odvolacom konaní a odporkyni trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.